

תהלים (27)

הטובות ברוחניות ובגשמיות, וכך כל צדיקי הדורות, ובמותם נפסק בשפע, חלילה, ונסתמו מעיינות הישועה והברכה, והדבר מדאיג אותנו. אך הנה מצאנו במדרש (שמות רבה, פקודי, פרשה נא): כל מי שהוא נאמן הקב"ה מביא ברכות על ידיו, ונמצא לפי זה שאם היו בינינו אמת ואמונה, נאמנות במשא ומתן ויושר בענייני המסחר שבין איש לרעהו, או אז היה נשאר בידינו דבר שהקב"ה מביא שפע על ידו, ולא היה עלינו לדאוג, אך למרבה הצער, אנו מוסיפים ואומרים, אף זה אין בידינו "פִּי פֶסוּ אֲמוּנִים מְבֹנֵי אָדָם", ואם כן נשארנו בלי 'כלי אוכל נפש' אשר בזכותם יושפע עלינו שפע ברכה.

ספר "ילקוט הגרשוני"

פָּרַם זְלוֹת לְבָנֵי אָדָם (יב. ט)

ואמרו חז"ל (ברכות ו.): אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהן. יופיו של מטבע התפילה הוא מה שמשולבים בו פרטים רבים שבהצטרף כולם יחד יש בהם היקף שלם החובק עולם ומלואו. אך בני אדם מזלזלים בו, שמחמת אי ידיעה ושימת לב לרוב גובהה של התפילה ושלימות היקפה בהצטרף כל חלקיה דוקא, מדלגים וחותרכים מכאן ומכאן, וכשכבר מתעסק בתפילה הרי זה בחפזון ובמהירות, ובהרגשה שחלק זה חשוב יותר וחלק זה פחות, מאריך כאן ומקצר כאן, עד שמאבד את כל יופיה ותוקפה של התפילה הבאים בעיקר מכח היקפה ושלימותה.

אך המאמין בדברי רבותינו ז"ל שהפליגו בנוראות מטבע התפילה, יש לו זמן ופנאי לתפילה להעלות כל יום קרבנו לה' תפילה שלימה ותמימה, בלא מום וחסרון אברים, העולה לרצון לפני ה' כאישים וניחוחים.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון תהלים"

הסתר פנים? הכל תלוי במה שבלבי

עַד אָנָּה ה' תִּשְׁכַּחְנִי נִצַּח עַד אָנָּה תִּסְתִּיר אֶת פְּנֵיךְ מִמֶּנִּי, עַד אָנָּה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי יְגוֹן בְּלִבִּי יוֹמָם עַד אָנָּה יְרוּם אֵיבֵי עָלַי... וְאֲנִי בְּחֶסֶדְךָ בְּטַחְתִּי יָגַל לִפְנֵי בִישׁוּעַתְךָ אֲשִׁירָה לֵה' כִּי גָמַל עָלַי (יג. ב-ו)

דוד המלך אומר לפני הקב"ה: יודע אני עוד יארכו הימים שבה "תִּסְתִּיר אֶת פְּנֵיךְ מִמֶּנִּי" רק "עַד אָנָּה אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי", כלומר: כל זמן שאהיה סובר שאוכל להיעזר על ידי השתדלות והחריצה שלי. אמנם כאשר אזכה לשכל האמת, להכיר בלבי לדעת כי זולתך לא תועיל שום השתדלות שבעולם, ואז, כאשר אשליך על ה' יהבי, אז אדע בטח כי ישגיח הקב"ה עלי השגחה

הרשעים בעצמם מלכים את האש שבה נענשים יִמְטֹר עַל רָשָׁעִים פָּחִים אֵשׁ וְנִפְרִית וְרוּחַ זֶלְעָפוֹת מִנֶּת פּוֹסָם (יא. ו)

הקב"ה אינו עושה שום רע, אלא הרשע הרע לעצמו. הבורא אינו ממטיר על הרשעים אלא פחים (כענין צינים ופחים), אבל אש וגפרית ורוח זלעפת הוא "מִנֶּת פּוֹסָם", זהו חלקם שהם נותנים לגמור את חורבנם. והנה, ההלכה (משנה ב"ק פרק ו'): אחד הביא את האור ואחד הביא את העצים, המביא את העצים חייב, אחד המביא את העצים ואחד הביא את האור באחרונה חייב, בא אחר וליבה, המלבה חייב, שאילו לא ליבה, לא היה מבעיר. כך הקב"ה ממטיר על הרשעים לעתיד לבוא פחמים אש וגפרית, ועדיין אי אפשר ללכות בלא ליבוי, ומי מלבה? רשעים עצמם, הוא שנאמר: "זֶלְעָפוֹת מִנֶּת פּוֹסָם", זהו חלקם, כשם שליבו בעולם הזה, כך מלכים לעולם הבא.

ספר "כמוצא שלל רב, תהלים"

הצדקה הרצויה: כשהמקבל יכול להביט בפני הנותן

כִּי צָדִיק ה' צְדָקוֹת אָהֵב יִשָּׂר יְחֻזּוּ פְּנֵימוּ (יא. ז)

טבעו של אדם המושפע מזולתו, שהוא מתבייש להסתכל בפני המשיפע, נמצא שכאשר נפגשים זה מול זה, אינם מסתכלים ישר, וכך מפורש בירושלמי (עלה א' הלכה ג'): אמר רבי יודן בר ידין: סימנא: דאכל מן חבריה בהית מסתכלא ביה, דהיינו: טבעו של אדם שהוא בוש להביט בפניו של המטיב עמו, ולכך כל האוכל משל חבירו מתבייש להסתכל בו. ואולם אם הנותן הוא ערום ביראה ונותן באופן שלא ירגיש המקבל ממי קיבל, אז כאשר הוא פוגש בו אינו בוש להסתכל בפניו. הוא שאומר הכתוב: "כִּי צָדִיק ה'", ולכן "צְדָקוֹת אָהֵב", ואיזו צדקה אהובה עליו? צדקה שבה " יִשָּׂר יְחֻזּוּ פְּנֵימוּ", ולא יתבייש המקבל מהנותן.

ספר "שושני לקט"

באין צדיקים ואנשי אמונה, נותרנו בלא שפע

הוֹשִׁיעָה ה' כִּי גָמַר חֲסִיד כִּי פֶסוּ אֲמוּנִים מְבֹנֵי אָדָם (יב. ב)

באמרנו "הוֹשִׁיעָה ה' כִּי גָמַר חֲסִיד", אנו מקוננים על מיתת צדיקים, משום שהם בצדקתם השפיע לנו שפע של ברכה ופרנסה מן שמיא, כדברי חז"ל (ברכות יז): אמר רבי יהודה אמר רב: בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת: כל העולם כולו נזונן בשביל חנינה בני, וחנינה בני, די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת:

וכביאור ה"הבעל שם טוב": שבשביל היינו שרבי חנינה היה הצינור בשביל להמשיך לבני ישראל את ההשפעות

פרטית, יסיר את הסתרת פנים, ותתגלה הישועה! כאשר
"אֲנִי בְּחֶסֶדְךָ בְּטַחְתִּי" אז "יָגַל לְבִי בִישׁוּעַתְךָ"
ספר "כמוצא שלל רב, תהילים"

שלא נצטרך לעצת "יזכור יום המיתה"

הַבִּיטָה עֲנִי ה' אֱלֹקֵי הָאֲרֶזָה עֲיִנֵי פֶן אִישָׁן הַמָּוֶת (יג. ד)
ביאר בספר "קדושת יום טוב", על פי מה שאמרו חז"ל
(ברכות ה.): לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע,
שנאמר: "רגזו ואל תחטאו", אם נצחו מוטב, ואם לאו
יעסוק בתורה, ואם עדיין כוחו של היצר גדול, יקרא
ק"ש והעצה האחרונה היא: יזכיר יום המיתה.

מעשה, זו כוונת הפסוק: "הָאֲרֶזָה עֲיִנֵי" נגד יצר הרע, על
ידי תורה וקריאת שמע, כדי שלא אצטרך להזכיר
המוות. וזהו שאמר יצחק אבינו (בראשית כז. ב): "ויואמר
הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי", דהיינו: אף שזקנתי
והנני בא בימים, מעולם לא השתמשתי בעצה של
זיכרון יום המות, אלא היה די לי בלימוד התורה וקריאת
שמע.

רמז נפלא מצאו על כך בשמות שלושת הפרקים
הראשונים במסכת ברכות: הראשון: "מאמתי קורין את
שמע", השני "היה קורה בתורה", והשלישי: "מי שמת
מוטל לפניו".
ספר "כמוצא שלל רב, תהילים"

וְאֲנִי בְּחֶסֶדְךָ בְּטַחְתִּי יָגַל לְבִי בִישׁוּעַתְךָ אֲשִׁירָה לְה' פִּי
גַמְל עָלַי (יג. ו)

מפורסמים הם הדברים שהביא הגאון רבי אריה
פומרנצ'יקי זצ"ל בספרו "עמק ברכה" בשם הגר"ח
מבריסק זצוק"ל על פסוק זה, כי מידת הבטחון שיש
לאדם בחסדו של הקב"ה, מועילה וגורמת לו שיהיה
לבו מלא גילה. אך שירה אינה קיימת אלא לאחר
שישועת ה' כבר נעשתה. הבטחון בישועה העתידה
לבוא עדיין אינו מאפשר לומר שירה. וביאר הפסוק כך:
"וְאֲנִי בְּחֶסֶדְךָ בְּטַחְתִּי", ולכן "יָגַל לְבִי בִישׁוּעַתְךָ", אני
סמוך ובטוח בישועתך. אבל "אֲשִׁירָה לְה'" רק בשעה
ש"גַמְל עָלַי", לאחר שהישועה הגיעה בפועל.

ונראה שיסוד דברי הגר"ח הוא מסברה, שלא שייך לומר
הלל על סמך בטחון בעתיד. שירה על נס שייכת
למציאות הנס, כמו שהברכה שייכת לעצם האכילה.
שהרי ודאי אף מי שיש לו בטחון גמור בהקב"ה או שיש
לו הבטחה של נביא שתכף ומיד יקבל לחם לאכול, ועל
סמך זאת יפתח את פיו ויברך המוציא לחם מן הארץ,
תהיה ברכתו ברכה לבטלה, שכן הברכה אינה על
שמחת הלחם אלא על הלחם עצמו וצריך שהלחם יהיה
לפניו ויאחזנו ואז יברך עליו. כך גם בהלל ושירה על
הנס, לא שייך שיאמרוהו עד שהנס יהיה קיים לפניו, ולא
תועיל בזה הבטחה של נביא ולא בטחון גמור בהקב"ה.
רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון תהילים"

**הלכה: צדקה: לתת לעני לצורך קיום מצוות, ולצורך
פריעת חובתו**

כתב השו"ע (יו"ד סי' ר"ג ס"א) וכן לכל אחד ואחד לפי
מה שצריך. **בפסקים ותשובות** (אות ג) כתב: בכלל "די
מחסורו אשר יחסר לו", צריך לספק לו תשמישי קדושה
כדי שיוכל לקיים את כל המצוות שהוא חייב בהם. ומ"מ
אין חיוב לתת לו אלא כדי קיום המצוה מעיקר הדין,
אבל לא בשביל לקיימה בהידור, זולת אם הורגל העני
לקיים המצוות בהידור, ועכשיו יצטער כשלא יתאפשר
לו לקיימם בהידור. ולענין עני החייב ממון לאחרים,
צריך לתת לו גם פריעת חובותיו, אלא שצריך העני לומר
לנותנים שהוא נוטל מן הצדקה לצורך פריעת חובותיו.
ואם לא פירש דבריו אלא נטל צדקה בסתם, נחלקו
הדעות אם יכול לפרוע בהם חובותיו או לאו.

ספר "פסקים ותשובות יו"ד"

פתגם: קל יותר לבקש ממון מלממן בקשות

ספר "שמחלה"

חקירה: אין תורמים משאינו גמור על הגמור

משום שלכהן יש זכות שיתנו לו מהגמור, או מדיני
הפרשת תרומה. (הגר"ח סטנסיל)

ספר "ספר קובץ יסודות וחקירות"

סיפור פסוק מפורש

עם הארץ הבדיל במוצאי שבת על הכוס וכשהגיע
לבשמים בירך "שהכל". כאשר ניסו הנוכחים להעמידו
על טעותו, נענה ואמר להם: הרי פסוק מפורש הוא
בסידור: "שהקול יפה לבשמים".

ספר "חד וחלק" חלק ב' (נו)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה
מאיר בן גבי זוורה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין
בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן
מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה,
שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן
שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, רבקה בת ליזה, ריש'רד שלום בן
רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן
אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל
יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה, יעל
רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת
חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן
מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr